

הכי אחי

האוזן כבר התרגלה לסלנג: "אח שלי", או אפילו "אחשלו", כפניה לא רשמית אך ידידותית, לגבר.

לפעמים בחיבה, לפעמים בטון של אזהרה או סתם בקלילות. אם מטעינים את המילים בכוונה פנימית, ולא רק מהשפה ולחוץ, זוכים לגילוי מפעים: הלב מרגיש אותן.

(כיוצא בזה הקריאה: אבא, אמא, סבא, סבתא, אשתי... מאד ממליצה להתענג על הקריאה המופנית אלינו...חוויית איכות חינוכית המשפיעה מידית לטובה על החיים).

הנצי"ב מוולוז'ין מפתיע בפירושו "העמק דבר", בביאור ייחודי ובלתי נשכח על מילות הפסוק:

"ויאמר לאחיו ליקטו אבנים ויקחו אבנים ויעשו גל ויאכלו שם על הגל" (בראשית מ"ה)
 "ויאמר יעקב לאחיו. פרש"י ע"פ המדרש דלאחיו היינו בניו, דאי אפשר לפרש אחיו כמו לעיל נגד אחי ואחיר, וכן להלן ויקרא לאחיו, שאין דרך ארץ לבקש אנשים חשובים ללקט אבנים לאכילה, אלא על כרחך המה בניו".

ראשית, מביא הנצי"ב את רש"י, המסביר את הפשט: אין סיכוי שמדובר במקורביו של יעקב שאליהם הוא פונה בלשון "אחי, בוא עזור לי רגע", כי הם היו אנשים חשובים שאין זה הולם להטריחם. לכן מובן מכך, שפנה לבניו.

מוסיף הנצי"ב ומקשה שתי קושיות:

1. ועדיין צריך טעם למה, באמת, לא צוה לעבדיו ושפחותיו לעשות כן?
2. ואם כבר, מדוע כתוב "לאחיו", ולא לבניו?

קבלו לימוד לדורות, שדומה כי הקדים בקפיצת הדרך את כל המחנכים, היועצים ומנחי ההורים של דורנו במענה לשאלה: איך מעוררים את רצון הילדים להיענות לבקשת ההורים או המחנכים ולחבור אליהם:

"...ורצה עוד להרגיל בניו למדה זו הנפלאה, על כן צוה אותם ללקט אבנים לשם כך, ואם היה אומר בני לקטו אבנים, לא היה נקלט בלבבם דרך מוסרי בזה, ואמרו בלבם כי עושים בצווי אביהם, על כן קרא אחי לקטו אבנים, להגיד יושר מדה זו שגם בלי גזרת אב, יפה לנו לאחוז במדה המיישבת לבטח..."

אם רוצים לחקוק לתמיד לקח חינוכי בלבבות, נכון לעורר את הלב לעשות יחד, מתוך אחווה, שאז גם ללא נוכחות המחנך, יעשה הדבר בבחירה ולא כמילוי צו.

אין דבר מרגש יותר לאבא ולאמא, מלראות את צאצאיהם ממשיכים בדרך שהנחילו להם, ברצון ובשמחת הלב, מתוך מידות מתוקנות.

אז נעשים הילדים כאחים להורים, בקנותם את הטוב שהנחילו להם; הרבה יותר מסתם ביטוי ובוודאי לאין ערוך יותר מטקטיקה להשגת מטרה.

כדאי לנסות את זה בבית....

הרבנית רות בנימין

מרצה ויועצת בתחום המשפחה
 וחברת בוחרים במשפחה

"בוחרים במשפחה" - ארגון חברתי ששם לו למטרה לחזק ולקדם את ערכי המשפחה בחברה ובמדינה, מול מגמות הפירוק של התא המשפחתי בארץ ובעולם